

TANTÁRGYI ADATLAP

KREATÍV IPARÁGAK, SZUBKULTURÁLIS GAZDASÁGOK

BMEGT43M145

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

KREATÍV IPARÁGAK, SZUBKULTURÁLIS GAZDASÁGOK

Azonosító

BMEGT43M145

A tantárgy jellege

kontaktórási tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	4
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

vizsgaérdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Dr. Barna Róza Emília egyetemi docens barna.emilia@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Szociológia és Kommunikáció Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány mesterszak - Kulturális iparágak specializáció (2018-tól)**

Tantárgy szerepe: **Szakirányon kötelező**

Ajánlott félév: **2**

Szak: **Kommunikáció- és médiatudomány mesterszak - Kulturális terek specializáció (2016-tól)**

Tantárgy szerepe: **Szakirányon kötelező**

Ajánlott félév: **2**

Szak: **Kommunikáció és médiatudomány mesterszak - Vizuális kommunikáció specializáció (2018-tól)**

Tantárgy szerepe: **Szakirányon választható**

Ajánlott félév: **0**

Szak: **Kommunikáció- és médiatudomány mesterszak - Digitális média specializáció (2016-tól)**

Tantárgy szerepe: **Kötelezően választott**

Ajánlott félév: **0**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.03.29.) az 580251/13/2023 iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2023.03.29-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

Ez a Kulturális iparágak című kurzusra épülő tárgy a kulturális javak termelésének és fogyasztásának mesterséges szétválasztása helyett a kulturális javak áramlásának e két végpontja közötti összefüggésrendszerre koncentrálna. A kurzus a kulturális piacok működését „alulnézetben” vizsgálja, azaz a nagy iparági szinteken zajló folyamatok helyett a helyi, partikuláris, a kis kulturális közösségek és egyének szintjén vizsgálja a fenti kérdéseket. Különös figyelmet szentelünk a szubkulturális gazdaságokat együttesen működtető társas és gazdasági logikáknak, valamint a formális és informális kulturális gazdaságok viszonyrendszerére. A szubkulturális piacokon és jelentések „piacán” az egymással keveredő termelői és fogyasztói funkciók mellett a közvetítés szerepét is vizsgáljuk, azaz a szubkulturális gazdaságok, a szubkulturális média, a „mainstream” média és az ipari keretekben előállított kultúra közötti kölcsönhatások vizsgálatával is foglalkozunk. Hogyan alakulnak és terjednek a közösség alkotó képzetek, az alternatív kulturális kánonok és normarendszerek az új média viszonyai között? Hogyan és mire használják a kis kulturális közösségek az új médiainfrastruktúrát? Végül figyelmet szentelünk a kulturális iparágakban végzett munka sajátosságaira a változó gazdasági és technológiai környezetben.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeretei kiterjednek a szakterület tágabb rendszerben való elhelyezésére, a rokon szakterületekhez való kapcsolatok meg- és felismerésére, a tágabb rendszer adta lehetőségek és a hatásrendszerre vonatkozó kontextusok használatára.
2. Ismeri a kommunikációs és mediális rendszerek különböző területeinek problémáit és összefüggéseit, többek között a média és populáris kultúra összefüggéseit, a globális médiapiac működési elveit, a kulturális csere globális szabályait.

Képesség

1. Szakmai feladatainak megoldásában képes önálló elemzésre, értékelésre, és következtetések és magyarázatok szintetizálására.
2. Képes a hazai és külföldi társadalomtudományi források feltárására, feldolgozására, és szakmai munkája során a leszűrt következtetések gyakorlati alkalmazására.
3. Képes szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket és az elemzéseket magába foglaló tanulmányokat, szöveges összefüggéseket készíteni.
4. Képes az információk kritikus elemzéséhez és feldolgozásához kellően megalapozott technikák széles skálájának alkalmazására.
5. Rendelkezik az új látásmód képességével, képes a szociokulturális környezetet interdiszciplináris szemlélettel megközelíteni, és képes arra, hogy a szakterületre jellemző megismerési felkészültségeket szakszerűen alkalmazza.
6. Képes minimálisan egy idegen nyelven (javasoltan angolul) is szakmája gyakorlására, a szakmai szókincs használatára, idegen nyelvű szakszöveg helyes értelmezésére, ennek érdekében pedig idegen nyelvi kommunikációs képessége folyamatos fejlesztésére.

Attitűd

1. Nyitott a társadalmi változások dinamikus és értékalapú befogadására, fogékony az előítéletek ellen küzdő szemléleti alapok adaptálására.
2. Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
3. Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.
4. Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó, de nem gondolkodás nélkül elfogadó az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
5. Határozottan és elkötelezetten kiáll a globális problémák megoldására irányuló szakmai törekvések mellett, különösen a fenntarthatóságot veszélyeztető tendenciákkal szembeni tudományos és gyakorlati erőfeszítések támogatásával.
6. Kritikusan viszonyul azokhoz a megközelítésekhez, amelyek korlátozni kívánják a társadalomtudományok nyitottságát és sokszínűségét tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai kommunikációs színtereken.
7. Érzékeny és nyitott a legsúlyosabb társadalmi problémákra, szemléletét áthatja az elesettekkel és a kiszolgáltatottakkal szembeni szakmai és emberi szolidaritás

Önállóság és felelősség

1. Minden szervezeti, intézményi tevékenysége során felelős módon veti latba tudását és befolyását a minőségi munkavégzés és annak elismertetése mellett.
2. Öntudatosan és felelősen áll ki minden kooperációs formában a társadalom, szűkebb szakmai területe és munkahelye jogi, etikai és szakmai normáinak következetes végrehajtása és védelme érdekében.
3. Felelősséget vállal az általa előállított anyanyelvű és idegen-nyelvű szakmai szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.
4. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel saját szakmájában dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.

Oktatásmódszertan

előadás és órai diskuszió

Tanulástámogató anyagok

- A tantárgy elvégzéséhez szükséges oktatási anyagok, szakirodalom a kurzus moodle-oldaláról érhető el a hallgatóknak (edu.gtk.bme.hu) – Books, notes, downloadable materials (edu.gtk.bme.hu)

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése: Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége az órákon történő rendszeres részvétel (megjelenés az órák min. 70%-án) a kiadott szakirodalom hétről-hétre történő önálló feldolgozása az órák előtt és 8 alkalommal olvasónapló feltöltése a terepmunkában való aktív részvétel.

Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: Részteljesítmény-értékelés: A kurzus során teljesítendő feladatok: összesen 8 alkalommal (amelyeket a hallgató választ ki) olvasónapló feltöltése az órához tartozó feladathoz; az olvasónapló tárgya az arra az alkalomra megadott valamelyik olvasmány (kötelező vagy ajánlott szöveg) vagy több olvasmány összegzéséből is készülhet (a kötelező irodalmat természetesen akkor is el kell olvasni, ha olvasónapló nem abból készül); formája: 5 aspektus kifejtése egy-egy bekezdésben (ezek lehetnek az olvasmány lényeges, illetve a hallgató számára legérdekesebb, de akár a legproblematisabb, tematizálni kívánt pontjai) + 5 (nem triviális), az olvasmány(ok)ra vonatkozó, illetve azokat továbbgondoló kérdés feltevése; a kérdések az óra strukturálását is segítik; határideje pedig az órát megelőző nap 18:00 óra. a terepmunka részeként: - írásos terepmunkaterv készítése csoportmunkában (előre beosztott csoportokban történik a munka) és ennek megosztása az óra kezdetéig (prezentációs formában is megfelelő) - terepmunkaterv prezentálása (csoportos feladat, de a prezentációban mindenkinek részt kell venni) - blog létrehozása a terepmunkához; a félév során bejegyzések folyamatos feltöltése - terepmunka eredményeinek prezentálása (csoportos feladat, de a prezentációban mindenkinek részt kell venni) A terepmunka feladata: (1) egy kiválasztott budapesti kerület vagy városrész szubkulturális boltjainak, helyszíneinek VAGY (2) egy kiválasztott budapesti szubkultúrának, színtérnek a feltérképezése megfigyelés és interjúk, beszélgetések, illetve háttérkutató (elsődleges és másodlagos források) segítségével; e kutatómunka közös dokumentálása egy blogon. Összegző tanulmányi teljesítményértékelés: vizsgafeladat: a kurzus írásos vizsgával zárul, ami egy házi dolgozatot jelent, 25-30 ezer leütés (szóközökkel együtt) terjedelemben, a félév során az oktatóval egyeztetett témában – ideális esetben a dolgozat a terepmunkához kapcsolódik, de lehetséges opció ettől eltérő, a kurzus tematikájába illeszkedő téma kifejtése is. A vizsgadolgozat témájának egyeztetése az oktatóval kell, hogy megtörténjen. A dolgozathoz min. három, a kurzushoz kapcsolódó szakirodalmat (könyvfejezetet, folyóiratcikket) fel kell használni – természetesen ezek mellett lehet, sőt ajánlott további kapcsolódó szakirodalmat önállóan felkutatni –, a témaegyeztetés során ezeket is meg kell nevezni. A vizsgaművel szembeni formai és tartalmi követelményeket a tanszéki honlapról letölthető Útmutató a Szociológia és Kommunikáció Tanszék kurzusainak és képzéseinek követelményeként benyújtandó vizsgadolgozatok elkészítéséhez című segédlet tartalmazza. A hivatkozásokat nem megfelelően kezelő dolgozat nem elfogadható, az egyetem plágiumra vonatkozó szabályozása értelmében ezért elégtelen jár. A kurzushoz min. három meghirdetett vizsgaalom tartozik; a vizsgajegy javítására ezeknek megfelelően lehetőség van javított/módosított dolgozat beadásával. A dolgozat leadásának határideje mindig az adott vizsgaidőpont. A jegy a fent felsorolt feladatok alapján áll össze, s ezek mindegyike szükséges a kurzus sikeres abszolválásához.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- órai munka: 10
- Olvasónaplók: 20
- Terepmunka: 20
- összesen: 50

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- Vizsga/Projektfeladat: 50

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

- az órákon történő rendszeres részvétel (megjelenés az órák min. 70%-án); - a kiadott szakirodalom hétről-hétre történő

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	96
Jeles	90-95
Jó	77-89
Közepes	64-76
Elégséges	50-63
Elégtelen	< 50

Javítás és pótlás

A javítás és pótlás rendjét mindig a hatályos TVSZ szabályozza.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon/gyakorlat	56
felkészülés a teljesítményértékelésekre	94
összesen	150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselő véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2023.03.13-án. Érvényes

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A föld alól a mainstreambe: Szubkultúrák és inkorporáció; Szubkulturális termelés; Kommunikációs infrastruktúrák; Művészeti világok ; Kreatív munka és társadalom; Szub)kulturális karrier a bizonytalanra vált munka világában; Az iparági innováció, piacfejlesztés és utánpótlás informális szférája; Szubkulturális gazdaságok és városfejlesztés; Szolidáris gazdaság, szolidáris kultúra; Kulturális szcénák mint az erőforrások és tudások átadásának informális szinterei; Alulról jövő globalizáció és a "felzárkózás" stratégiája a félperiférián

További oktatók

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Szociológia és Kommunikáció Tanszék vezetője hagyja jóvá.